

CYLCHLYTHYR IECHYD CYMRU



Dyddiad Cyhoeddi: 24/09/2015

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

STATWS: GWYBODAETH

CATEGORI: POLISI

Teitl: *Goblygiadau Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) i Fyrddau Iechyd Prifysgol ac Ymddiriedolaethau'r GIG*

Dyddiad Dod i Ben /Dyddiad Adolygu
Dd/G

Camau gweithredu gan: *Byrddau Iechyd Prifysgol ac Ymddiriedolaethau'r GIG*

Angen gweithredu erbyn:
Dd/G

Anfonir gan:
*Llywodraeth Cymru
Albert Heaney - Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol ac Integreiddio*

Enw(au) Cyswllt yn Adran Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol Llywodraeth Cymru :

*Tîm Gweithredu'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant
(SSWBIMPLEMENTATION@wales.gsi.gov.uk)
Uned Strategaeth Iechyd (healthstrategyunit@wales.gsi.gov.uk)*

Dogfen(nau) amgaeedig: *Dim*

CYFLWYNIAD

Mae [Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant \(Cymru\) 2014](#), a gafodd Gydsyniad Brenhinol ar 1 Mai 2014, yn creu fframwaith deddfwriaethol newydd sy'n dwyn ynghyd y gyfraith sy'n llywodraethu gofal cymdeithasol yng Nghymru ac yn ei moderneiddio. Ei nod yw gwella canlyniadau llesiant i bobl y mae angen gofal a chymorth arnynt, a gofalu'r y mae angen cymorth arnynt, drwy sicrhau bod awdurdodau cyhoeddus yn cydgysylltu'n well ac yn gweithio mewn partneriaeth yn well.

Bydd y Ddeddf yn sicrhau bod pobl yn gallu cael gafael ar wybodaeth glir, cyngor a chymorth, ac yn rhoi eu llais a'u hawliau wrth wraidd penderfyniadau am eu gofal a'u cymorth. Am y tro cyntaf, bydd y Ddeddf yn cyflwyno fframwaith statudol cadarn ar gyfer amddiffyn oedolion, a threfniadau arweinyddiaeth cenedlaethol ar gyfer diogelu pobl. Mae'r Ddeddf hefyd yn hyrwyddo pwysigrwydd atal ac ymyrryd yn gynnar er mwyn helpu pobl i fyw'n annibynnol.

Mewn sawl ffordd, mae'r Ddeddf yn debyg i egwyddorion Gofal Iechyd Darbodus. Mae'r egwyddorion hyn yn cyffwrdd â chraidd gwasanaethau cymdeithasol yng Nghymru, gan adlewyrchu'r ffocws ar lais dinasyddion, rheolaeth gan ddefnyddwyr a chyd-gynhyrchu a nodwyd yn *Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy: Fframwaith Gweithredu* (2011). Yr her ym maes gofal cymdeithasol, fel ym maes gofal iechyd, yw datblygu modelau gwasanaeth cynaliadwy, o ran adnoddau ariannol a'r gweithlu, er mwyn ein helpu i reoli'r galw yn effeithiol a bod yn deg i bawb.

Cafodd y Ddeddf ei datblygu drwy gydweithio agos rhwng cydweithwyr y GIG a gwasanaethau cymdeithasol ynghyd ag ymwneud gweithredol y Fforwm Partneriaeth cenedlaethol a'r Grŵp Arweinyddiaeth, gyda'r sector iechyd yng Nghymru yn chwarae rhan sylweddol yn y naill a'r llall. Yn y bôn, mae'r Ddeddf yn ceisio hyrwyddo integreiddio rhwng dau sector hyd y gellir, a bydd yn dibynnu ar bob partner yn cyflawni ei gyfrifoldebau o dan y Ddeddf er mwyn llwyddo. I'r perwyl hwn, mae'r Ddeddf yn gosod nifer o ddyletswyddau'n benodol ar Fyrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau'r GIG.

Bydd angen hefyd i gydweithwyr yn y GIG fod yn ymwybodol o'r ffaith, er bod elfennau craidd y fframwaith cyfreithiol newydd wedi'u nodi ar wyneb y Ddeddf, mai Deddf sy'n galluogi o ran natur ydyw, ac o ganlyniad caiff ei hategu gan gyfres o is-ddeddfwriaeth - rheoliadau, codau ymarfer a chanllawiau - er mwyn manylu ar y system newydd a helpu i'w rhoi ar waith.

AMSERLEN WEITHREDU

Mae Gweinidogion Cymru wedi cytuno y dylai'r Ddeddf **ddod i rym ar 6 Ebrill 2016**. Mae'r rheoliadau a'r codau ymarfer o dan y Ddeddf hefyd yn cychwyn ar y dyddiad hwn.

- **Pecyn is-ddeddfwriaeth:**

- Mae rheoliadau o dan y Ddeddf wedi cael eu paratoi mewn dwy gyfres: cyflwynwyd y gyfres gyntaf i Gynulliad Cenedlaethol Cymru yn ystod haf 2015; bwriedir cyflwyno'r ail gyfres ym mis Tachwedd 2015.
- Caiff pob cod ymarfer a ddatblygir o dan y Ddeddf ei osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ym mis Tachwedd 2015, gyda'r nod o'u cyhoeddi cyn diwedd mis Rhagfyr 2015.
- Caiff canllawiau statudol a baratoir o dan Ran 7 (Diogelu) a Rhan 9 (Cydweithredu a Phartneriaeth) eu cyhoeddi ym mis Tachwedd 2015 hefyd.

- **Pecyn cyfathrebu:** Dechreuodd gweithgareddau codi ymwybyddiaeth wedi'u hanelu at weithwyr proffesiynol ieuchyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru yn ystod haf 2015, a bydd ymgyrch genedlaethol i'r cyhoedd o fis Ionawr 2016.

- **Pecyn hyfforddiant:** Dull gweithredu dwy haen a arweinir gan Gyngor Gofal Cymru gyda hyfforddiant yn y pedwar modiwl craidd (Swyddogaethau Cyffredinol; Asesu a Diwallu Anghenion; Plant sy'n Derbyn Gofal; Diogelu) i weithwyr cymdeithasol a staff gofal uniongyrchol a fydd yn cychwyn ym mis Ionawr 2016 ac adnoddau hyfforddiant wedi'u haddasu at ddefnydd ehangach, a fydd ar gael ar Hwb Gwybodaeth [Dod i Ddeall y Ddeddf!](#) y Cyngor Gofal

CYFLAWNI AR Y CYD

Bydd cydweithio rhwng awdurdodau lleol a'u partneriaid gan gynnwys Byrddau Iechyd, yn sicrhau y caiff y dull gweithredu newydd ei roi ar waith yn llwyddiannus. Mae'r gwaith gweithredu yn cael ei arwain gan dimau mewn chwe rhanbarth (yn seiliedig ar ôl troed y bwrdd iechyd, gyda rhanbarth y Canolbarth a'r Gorllewin yn cyfuno awdurdodau lleol o fewn ffiniau Hywel Dda a Phowys) drwy drefniadau arweinyddiaeth ar y cyd, gan adlewyrchu'r rhai a roddwyd ar waith ar lefel genedlaethol.

Er mwyn helpu gyda phrosesau gweithredu a pharatoi, o 2013/14 rhoddodd Llywodraeth Cymru gyfle i bartneriaethau rhanbarthol a chenedlaethol gael arian grant Sicrhau Trawsnewid. Mae'r arian hwn yn galluogi llywodraeth leol a'i phartneriaid – gan gynnwys Byrddau Iechyd – i roi gofynion y Ddeddf newydd ar waith. Yn 2015-16, dyblodd lefel y cyllid i £3m. Yn amodol ar benderfyniadau cyllidebol disgwylir i hyn barhau hyd at fis Ebrill 2017, er mwyn helpu i ymgorffori'r broses.

ADRANNAU O'R DDEDDF (AC IS-DDEDDFWRIAETH BERTHNASOL) SY'N YMWNEUD AG IECHYD NEU DDARPARU GWASANAETHAU GOFAL IECHYD

RHAN 2 – Swyddogaethau Cyffredinol

Adran 14: Asesu anghenion gofal a chymorth, cymorth i ofalwyr a gwasanaethau ataliol

Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswyddau cyffredinol a strategol ar awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd i gael gwell dealltwriaeth o nodweddion ac anghenion eu poblogaethau lleol, er mwyn cynllunio'n effeithiol a darparu amrywiaeth a lefel ddigonol o ofal a gwasanaethau cymorth.

Mae'r adran hon yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd asesu ar y cyd i ba raddau y mae pobl y mae angen gofal a chymorth arnynt, neu ofalwyr y mae angen cymorth arnynt yn eu hardal. Dylent hefyd asesu i ba raddau nad yw'r anghenion hyn yn cael eu diwallu, a'r amrywiaeth a'r lefel o wasanaethau sydd eu hangen er mwyn diwallu anghenion a nodwyd.

Mae'n rhaid i'r asesiad ar y cyd hefyd nodi'r amrywiaeth a'r lefel o wasanaethau ataliol sydd eu hangen yn eu hardal (o dan adran 15, a ddisgrifir isod) ac ystyried sut y caiff pob gwasanaeth o dan y Ddeddf ei ddarparu drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae adran 14 hefyd yn ceisio sicrhau bod yr asesiad hwn o'r boblogaeth yn cael ei ystyried fel rhan o fframweithiau cynllunio integredig ehangach, er enghraifft, o fewn Cynlluniau Llesiant Lleol newydd a Chynlluniau Tymor Canolig Integredig. Bydd yr asesiad hefyd yn llywio awdurdodau lleol wrth iddynt gyflawni eu dyletswydd o dan aran 16 i hyrwyddo mentrau cymdeithasol.

Mae'n rhaid i awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd ar y cyd baratoi a chyhoeddi adroddiad ar ffrwyth eu hasesiadau o'r boblogaeth, gyda'r un cyntaf yn cael ei baratoi a'i gyflwyno i Weinidogion Cymru erbyn 1 Ebrill 2017.

Mae adran 166 o'r Ddeddf yn galluogi Gweinidogion Cymru i wneud rheoliadau sy'n ei gwneud yn ofynnol i gyfuniad o awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd ymrwymo i drefniadau partneriaeth i gyflawni swyddogaethau penodedig. Yn rhinwedd y rheoliadau, un o'r swyddogaethau penodedig fydd cynnal asesiadau o'r boblogaeth (gweler isod).

Adran 15: Gwasanaethau ataliol

Mae hon yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol gynllunio a darparu gwasanaethau gyda'r nod o atal, gohirio neu leihau'r angen am ofal a chymorth. Mae'n ofynnol i Fyrddau Iechyd ystyried pwysigrwydd cyflawni'r dibenion ataliol hyn wrth arfer eu swyddogaethau.

Adran 17: Darparu gwybodaeth, cyngor a chymorth

Mae'n ofynnol i Fwrdd Iechyd neu Ymddiriedolaeth GIG ddarparu gwybodaeth i'r awdurdod lleol am y gofal a'r cymorth a ddarperir ganddo neu ganddi yn ardal y priod awdurdod lleol.

Cynhaliwyd [ymgyngoriad](#) ar y cod ymarfer ar Ran 2 o'r Ddeddf (Swyddogaethau Cyffredinol) ar ffurf ddrafft rhwng 6 Tachwedd 2014 a 2 Chwefror 2015. Caiff y cod terfynol ei osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ym mis Tachwedd 2015.

[Rheoliadau Gofal a Chymorth \(Trefniadau Partneriaeth ar gyfer Asesiadau Poblogaeth\) \(Cymru\) 2015](#)

RHAN 3 – Asesu Anghenion Unigolion

Adran 29: Cyfuno asesiadau o anghenion ac asesiadau eraill

Caiff awdurdod lleol gynnal asesiad o anghenion gofal a chymorth i unigolion ar yr un pryd ag y bydd ef, neu gorff arall, yn cynnal asesiad arall. Caiff yr awdurdodau lleol gynnal asesiad arall ar ran, neu ar y cyd â chorff arall (er enghraifft y Bwrdd Iechyd neu Ymddiriedolaeth y GIG).

Cynhaliwyd [ymgyngoriad](#) ar y cod ymarfer ar Ran 3 o'r Ddeddf (Asesu Anghenion Unigolion) ar ffurf ddrafft rhwng 6 Tachwedd 2014 a 2 Chwefror 2015. Caiff y cod terfynol ei osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ym mis Tachwedd 2015.

[Rheoliadau Gofal a Chymorth \(Asesu\) \(Cymru\) 2015](#)

RHAN 4 – Diwallu Anghenion

Adran 47: Eithriad o ran darparu gwasanaethau iechyd

Mae'r adran hon yn pennu na all awdurdodau lleol ddarparu na threfnu gwasanaethau neu gyfleusterau a fyddai'n ofynnol o dan Ddeddf y GIG (Cymru) 2006 na Deddf y GIG 2006, oni fyddai hynny'n gysylltiedig â chamau gweithredu eraill o fewn pwerau'r awdurdod lleol neu'n ategol iddynt.

Cynhaliwyd [ymgyngoriad](#) ar y cod ymarfer ar Ran 4 o'r Ddeddf (Diwallu Anghenion) ar ffurf ddrafft rhwng 6 Tachwedd 2014 a 2 Chwefror 2015. Caiff y cod terfynol ei osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ym mis Tachwedd 2015.

Bydd ymgyngoriad ar Rheoliadau Gofal a Chymorth (Darparu Gwasanaethau Iechyd) (Cymru) 2015 yn agor ar ddiwedd mis Medi 2015. Bydd yn para am gyfnod o bedair wythnos.

RHAN 7 - Diogelu

Adrannau 128 a 130: Dyletswydd i hysbysu am oedolion neu blant sy'n wynebu risg

Mae'r adran hon yn ei gwneud yn ofynnol i Fyrddau lechyd ac ymddiriedolaethau'r GIG (fel partneriaid perthnasol) hysbysu awdurdodau lleol os oes ganddynt sail resymol dros gredu bod oedolyn neu blentyn yn eu hardal yn wyneb risg.

Adran 134: Byrddau Diogelu Plant a Byrddau Diogelu Oedolion

Mae'r adran hon yn ymwneud â sefydlu Byrddau Diogelu Plant a Byrddau Diogelu Oedolion. Mae rheoliadau yn nodi'r ardaloedd hynny yng Nghymru lle y bydd Byrddau Diogelu a bydd y priod Fyrddau lechyd ac ymddiriedolaethau'r GIG yn bartneriaid ac felly bydd ganddynt gynrychiolwyr ar y Byrddau.

[Rheoliadau Byrddau Diogelu \(Swyddogaethau a Gweithdrefnau\) \(Cymru\) 2015](#)

[Rheoliadau'r Bwrdd Diogelu Annibynnol Cenedlaethol \(Cymru\) 2015](#)

[Rheoliadau Byrddau Diogelu \(Cyffredinol\) \(Cymru\) 2015](#)

Cynhaliwyd [ymgyngoriad](#) ar y canllawiau statudol ar Ran 7 ar ffurf ddrafft rhwng 6 Tachwedd 2014 a 2 Chwefror 2015. Caiff y canllawiau terfynol eu cyhoeddi ym mis Tachwedd 2015.

RHAN 9 – Cydweithredu a Phartneriaeth

Mae Rhan 9 o'r Ddeddf yn ymwneud â chydweithredu a phartneriaeth, ac yn rhoi sawl pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau.

Mae'r rheoliadau hyn yn canolbwyntio ar **wella canlyniadau a llesiant pobl**. Bydd y rheoliadau hefyd yn ceisio gwella effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd y broses o ddarparu gwasanaethau. Y man cychwyn ar gyfer hyn yw drwy adran 14 (o dan Ran 2, a drafodir uchod), sy'n ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol a Byrddau lechyd gynnal asesiad o'r boblogaeth ar y cyd a fydd yn llywio'r gwaith o gynllunio a darparu gofal a chymorth, a gwasanaethau ataliol (yn rhinwedd adran 15) yn eu hardal.

Mae'r pwerau i wneud rheoliadau o fewn Rhan 9 yn galluogi Gweinidogion Cymru i sicrhau bod strwythurau priodol (trefniadau partneriaeth a byrddau partneriaeth) ac adnoddau (gan gynnwys staff/timau amlddisgyblaethol a chyllidebau cyfunol) ar waith er mwyn ei gwneud yn bosibl i wasanaethau integredig gael eu darparu i ymateb i'r asesiad ar y cyd.

Mae **Adran 162** yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol wneud trefniadau gyda'u 'partneriaid perthnasol', sy'n cynnwys Byrddau lechyd, er mwyn hyrwyddo cydweithrediad. Mae'r cydweithrediad hwn yn ofynnol o ran

oedolion y mae angen gofal a chymorth arnynt, ac oedolion sy'n ofalwyr. Mae hyn yn cynnwys gwella llesiant, ansawdd gofal a chymorth ac amddiffyn oedolion sy'n wynebu risg o gam-drin neu esgeuluster.

Mae'n rhaid i bob partner perthnasol gydweithredu â'r awdurdod lleol wrth wneud trefniadau o dan yr adran hon a chânt ddarparu staff, nwyddau, gwasanaethau, llety, sefydlu a chynnal cronfa gyfun a rhannu gwybodaeth â'i gilydd. Mae'n rhaid i'r awdurdod lleol a'i bartneriaid perthnasol hefyd ystyried unrhyw ganllawiau a roddir gan Weinidogion Cymru.

Mae **Adran 163** yn diwygio Deddf Plant 2004 ac yn nodi trefniadau (sy'n adlewyrchu'r rhai sy'n ofynnol gan adran 162) ar awdurdodau lleol i hyrwyddo cydweithrediad â'u partneriaid perthnasol, gan gynnwys Byrddau Iechyd. Mae hyn yn cynnwys gwella llesiant, ansawdd gofal a chymorth ac amddiffyn plant sy'n wynebu risg o gam-drin neu esgeuluster.

Mae **Adran 164** yn ei gwneud yn ofynnol i Fyrddau Iechyd gydweithredu ag awdurdodau lleol a rhoi gwybodaeth iddynt os gofynnir iddynt wneud hynny – oni fydd yn anghydnaws â'u dyletswyddau eu hunain i wneud hynny neu fel arall yn cael effaith andwyol ar eu swyddogaethau eu hunain – er mwyn eu galluogi i arfer eu swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol.

Mae **Adran 165** yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdod lleol arfer ei swyddogaethau o ran gwasanaethau cymdeithasol gyda'r nod o sicrhau bod gofal a chymorth yn cael eu hintegreiddio ag iechyd a darpariaeth sy'n ymwneud ag iechyd lle y byddai'n:

- hyrwyddo llesiant plant, oedolion y mae angen gofal a chymorth arnynt a gofalwyr y mae angen cymorth arnynt;
- cyfrannu at atal neu ohirio anghenion gofal a chymorth ac anghenion cymorth;
- gwella ansawdd gofal a chymorth a chymorth gan gynnwys canlyniadau i'w sicrhau.

Mae **Adran 166** yn galluogi datblygu rheoliadau i bennu'r trefniadau partneriaeth rhwng awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd. Mae'r rheoliadau yn caniatáu i Weinidogion Cymru bennu:

- pa awdurdodau lleol a Byrddau Lleol ddylai lunio trefniadau partneriaeth;
- ffurf y trefniadau partneriaeth;
- y ffordd y caiff y trefniadau hyn eu gweithredu a'u rheoli, gan gynnwys rhannu gwybodaeth.

Mae **Adran 167** yn darparu ar gyfer rheoliadau i alluogi awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd i gyfrannu tuag at unrhyw wariant yr eir iddo mewn perthynas â threfniadau partneriaeth o dan adran 166. Gallai hyn gynnwys gwneud taliadau'n uniongyrchol neu gyfrannu at gronfa gyfun. Caiff awdurdod lleol a Bwrdd Iechyd hefyd ddarparu staff, nwyddau, gwasanaethau, llety neu adnoddau eraill mewn cysylltiad a threfniadau partneriaeth.

Bydd y rheoliadau yn gwneud darpariaethau a fydd yn ei gwneud yn ofynnol i gronfa gyfun gael ei sefydlu, er mwyn pennu'r cyfraniadau y bydd partneriaid yn eu gwneud i'r gronfa gyfun, ar gyfer gwariant mewn perthynas â swyddi, gwasanaethau, gweinyddu neu unrhyw gostau eraill sy'n gysylltiedig â threfniadau partneriaeth.

Mae **Adran 168** yn darparu ar gyfer pwerau i wneud rheoliadau i sefydlu byrddau partneriaeth, mewn perthynas â threfniadau partneriaeth. Bydd y rheoliadau yn pennu aelodaeth byrddau partneriaeth (gan gynnwys Byrddau Iechyd), yr amcanion, y swyddogaethau a'r gweithdrefnau, ffurf yr adroddiadau, eu cynnwys, eu hamseriad a'u cyhoeddi.

Mae **Adran 169** yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru gyhoeddi a diwygio canllawiau ar weithio mewn partneriaeth mewn perthynas ag adran 166 o bryd i'w gilydd. Bydd hyn yn gymwys i bartneriaid, sy'n cynnwys awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd. Bydd y canllawiau hefyd yn gymwys i dîm neu berson sy'n cynnal trefniadau partneriaeth ac unrhyw fyrddau partneriaeth a sefydlir o dan adran 168.

Cynhaliwyd [ymgyngoriad ar ffurf ddrafft rhwng 8 Mai a 31 Gorffennaf 2015](#) ar y cod ymarfer ar Ran 9 (Cydwethredu a Phartneriaeth) y Rheoliadau Trefniadau Partneriaeth (Cymru) 2015 a'r canllawiau statudol cysylltiedig.

Caiff y cod ymarfer terfynol ei osod ym mis Tachwedd 2015, a chaiff y canllawiau statudol eu cyhoeddi bryd hynny. Caiff y rheoliadau eu paratoi'n derfynol a'u gosod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ym mis Tachwedd 2015 hefyd.

RHAN 10 – Cwynion, Sylwadau a Gwasanaethau Eiriolaeth

Adran 171: Cwynion ynglŷn â gwasanaethau cymdeithasol

Mae'r adran hon yn caniatáu ar gyfer rheoliadau sy'n gwneud darpariaeth i ystyried cwynion ynglŷn â gwasanaethau a ddarperir gan awdurdodau lleol. Mae hyn yn cynnwys gwasanaethau o dan adran 33 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 neu adran 75 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol 2006.

Adran 179: Ymchwilio i gwynion ynglŷn â gofal cymdeithasol a gofal lliniarol a drefnir neu a ariennir yn breifat

Mae'r adran hon yn dwyn i rym Atodlen 3 i'r Ddeddf. Mae hon yn mewnosod Rhan 2A, Rhan 2B a Rhan 3A newydd yn Neddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005 sy'n rhoi pwerau i'r Ombwdsmon ymchwilio i gwynion ynglŷn â mathau penodol o ofal cymdeithasol a gofal lliniarol.

Adran 180: Gwasanaethau eiriolaeth annibynnol ar gyfer cwynion ynglŷn â gofal lliniarol a drefnir neu a ariennir yn breifat

Mae'r adran hon yn diwygio adran 187 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 i'w gwneud yn glir bod y ddyletswydd i ddarparu gwasanaethau eiriolaeth annibynnol yn gymwys mewn perthynas â chwynion gofal iechyd i'r Ombwdsmon yn unig. Mae hyn yn cynnwys cwynion ynglŷn â darparwyr gofal lliniarol annibynnol.

Mae [Rheoliadau Gweithdrefn Gwynion y Gwasanaethau Cymdeithasol \(Cymru\) 2014](#) yn berthnasol i adran 171.

GOBLYGIADAU I FYRDDAU IECHYD AC YMDDIRIEDOLAETHAU'R GIG

Er mwyn i chi fod yn barod i gydymffurfio â'r dyletswyddau sylweddol a osodir ar Fyrddau Iechyd ac ymddiriedolaethau'r GIG gan y Ddeddf, fe'ch cynghorir i nodi cynnwys yr adrannau o'r Ddeddf y cyfeirir atynt uchod, a'r rheoliadau, y codau ymarfer a'r canllawiau statudol cysylltiedig. Mae'n bwysig bod Byrddau Iechyd ac ymddiriedolaethau'r GIG yn ystyried sut y byddant – gan weithio ar y cyd â'r awdurdodau lleol yn eu mentrau cydweithredol rhanbarthol – yn rhoi'r dyletswyddau hyn ar waith, cyn cychwyn y Ddeddf ar 6 Ebrill 2016.

O dan drefniadau a gefnogir gan y grant Sicrhau Trawsnewid (fel y'i disgrifir uchod) mae gwaith gweithredu yn cael ei ysgogi ar sail ranbarthol, a arweinir gan Reolwyr Gweithredu Rhanbarthol, y mae rhestr ohonynt isod. Fe'ch cynghorir i gysylltu â'ch Rheolwr Gweithredu priodol yn y lle cyntaf os bydd angen rhagor o wybodaeth arnoch ynglŷn â gweithgarwch gweithredu yn eich ardal. Confederasiwn GIG Cymru, ar y cyd â Chymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru a CLILC, sy'n arwain y gwaith cyflawni ar lefel genedlaethol. Y prif enw cyswllt yw Jane Green (jane.green@welshconfed.org).

Rhanbarth	Rheolwr Gweithredu
Caerdydd a'r Fro	Nichola Poole (Bro Morgannwg) npool@valeofglamorgan.gov.uk
Cwm Taf	Siân Nowell (Rhondda-Cynon-Taf) sian.hughes@Wales.gov.uk
Gwent	Mark Saunders (Torfaen) Mark.Saunders@torfaen.gov.uk
Canolbarth a Gorllewin Cymru (gan gynnwys Powys)	Martyn Palfreman (Sir Gaerfyrddin) MJPalfreman@carmarthenshire.gov.uk

Bae'r Gorllewin	Sara Harvey (Abertawe) Sara.Harvey@swansea.gov.uk
Gogledd Cymru	Bethan M Jones Edwards (Sir Ddinbych) bethan.m.jonesedwards@denbighshire.gov.uk

RHAGOR O WYBODAETH

Mae'r ffeithlun isod yn rhestru prif elfennau'r Ddeddf sy'n ymwneud ag iechyd neu ddarparu gofal iechyd. Mae hon yn enghraifft o'r deunyddiau codi ymwybyddiaeth sy'n cael eu datblygu er mwyn hysbysu'r gweithlu ehangach.

Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru)

Cydweithredu

- Bydd Byrddau Partneriaeth yn cael eu sefydlu
- Bydd angen i Awdurdodau Lleol a Byrddau Iechyd weithio mewn partneriaeth i sicrhau bod adnoddau ar gael a'u bod yn cael eu defnyddio'n effeithiol

Asesu'r unigolyn

- Gall sefydliadau fel Awdurdodau Lleol, Byrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau GIG gynnal yr ystod o asesiadau o unigolyn ar yr un pryd
- Gall un corff gwblhau'r asesiadau hyn ar ran eraill

Asesu'r ardal

- Bydd Byrddau Iechyd ac Awdurdodau Lleol ar y cyd yn asesu faint o bobl sydd angen gofal a chymorth
- Byddant:
 - Hefyd yn asesu faint o ofalwyr sydd angen cymorth
 - Yn pennu lle nad yw anghenion yn cael eu diwallu
 - Yn penderfynu pa wasanaethau sydd eu hangen



Darparu gwybodaeth

- Rhaid i Awdurdodau Lleol gael gwybod pa ofal a chymorth sy'n cael eu darparu yn yr ardal honno. Bydd angen i'r wybodaeth gael ei rhannu rhwng cyrff

Diogelu

- Os oes achos rhesymol dros amau bod oedolyn neu blentyn mewn perygl, rhaid rhoi gwybod am hynny i'r Awdurdod Lleol



Sut bydd y Ddeddf yn effeithio ar bobl sy'n gweithio ym maes iechyd a gofal cymdeithasol?

Cydweithio

- Bydd Awdurdodau Lleol yn cydweithio â phartneriaid i wella lles, ansawdd gofal a chymorth, ac amddiffyn plant
- Bydd Awdurdodau Lleol yn trefnu gyda phartneriaid sut i hyrwyddo cydweithio
- Ymysg y partneriaid hyn bydd Byrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau GIG

